

Tadeusz Wolnicki (pchor. Lech) – nota biograficzna

Tadeusz Wolnicki, syn Wiktorii z Czaplńskich i Pawła, urodził się 1.11.1903 r. w Częstochowie. Mieszkał z rodzicami w Częstochowie przy ul. Chłopickiego 141. Był uczniem gimnazjum państwowego męskiego im. Henryka Sienkiewicza w Częstochowie. Do wojska zgłosił się w trakcie wojny polsko-sowieckiej w 1920 r. i 14.08.1920 r. wyjechał na front jako rezerwista z kompanią sztabową. Od 14/15.08 przez 4 dni uczestniczył w walkach 5 armii gen. Sikorskiego nad Wkrą na kierunku Nasielsk i Ciechanów. Pod Nasielskiem został ranny (kulą karabinową w lewe ramię i szrapnelem w lewą nogę); pozostał na pobojowisku po stronie bolszewickiej, a do szpitala w Modlinie dostał się dopiero po kontrataku strony polskiej w dn. 20.08.1920 r. Kurował się w szpitalu Czerwonego Krzyża nr 3 przy ul. Mokotowskiej 6. Informacje te pochodzą m.in. z listu do rodziców ze szpitala wysłanego 24.08.1920 r. oraz z książeczki wojskowej z okresu międzywojennego.

Tadeusz Wolnicki ukończył gimnazjum im. Henryka Sienkiewicza w Częstochowie (kurs nauk humanistycznych) w czerwcu 1923 r. 29.11.1923 r. przyjęty został na Wydział Elektryczny Politechniki Warszawskiej, ale musiał wkrótce zrezygnować ze studiów z powodu trudności materialnych. Jak wynika z danych zawartych w książeczce wojskowej został przeniesiony do pospolitego ruszenia 30.05.1924 r. (mieszkał wówczas w Warszawie przy ul. Krakowskie Przedmieście 62/370). W r. 1925 (7.01-22.04) ukończył kurs dyżurnych ruchu w Dyrekcji Kolei Państwowych w W-wie, a następnie 2-letni kurs dla techników telegrafów i telefonów przy Dyrekcji Poczty i Telegrafów w W-wie. Studia wznowił w latach 1936-39 pracując w Dyrekcji Poczty i Telegrafów w W-wie przy ul. Barbary 2. Jako teletechnik w 1938 r. przydzielony został do Głównego Inspektoratu Sił Zbrojnych z zadaniem przystosowania służb telefonicznych i telegraficznych do celów wojskowych na obszarze na północ od Warszawy, ograniczonym od zachodu Wisłą i na północy granicą Prus Wschodnich. W związku z realizacją tego zadania został zmobilizowany 28.08.1939 r. i przydzielony do armii walczącej później na tych terenach w charakterze doradcy technicznego służby łączności. W trakcie wojny obronnej 1939 r. przeszedł cały szlak wojenny od Mławy do Krasnobrodu. Po kapitulacji powrócił do Częstochowy, gdzie wstąpił do ruchu oporu. Był żołnierzem A.K. W dn. 11/12.02.1941 r. został aresztowany przez gestapo w Częstochowie. Zachowało się zdjęcie aresztowanych, wykonane przez kierowcę pracującego u Niemców, ale współpracującego z polskim ruchem oporu (zwolniony za łapówkę przy pomocy przyjaciółki częstochowskiego szefa gestapo). Po przeniesieniu do Warszawy m. in. wykładał w konspiracyjnej podchorążówce.

W r. 1942 zawarł związek małżeński ze Stanisławą Bogumiłą Brelewską. Miał 2 synów: Zbigniewa Grzegorza urodzonego w Warszawie 13.02.1943 r. i Tadeusza Krzysztofa urodzonego 17.07.1944 r.

W dniu 25.07.1944 r. otrzymał legitymację AK nr 110480 podpisaną przez Komendanta Okręgu Warszawskiego płk. Topora. 1.08.1944 r. miał stawić się w rejonie Krakowskiego Przedmieścia, ale nie zdołał się tam przedostać. Noc z 1/2.08 spędził u kolegi z Dyrekcji Poczty Jana Staniszewskiego przy ul. Złotej 38, a następnie przeszedł w rejon kościoła Wszystkich Świętych.

W powstaniu warszawskim, w ramach zgrupowania Chrobry II, uczestniczył w walkach na Dworcu Poczтовым, Towarowej i Grzybowskiej. Po odebraniu zrzutów w dn. 9-12.08 objął dowództwo drużyny piąta (relacja por. Wira, d-cy plutonu piątów w zgrupowaniu Chrobry II). Poległ w walce z czołgami w dn. 15.08.1944 r. na ul. Grzybowskiej 25 (relacja dziennikarska w gazecie powstańczej „Demokrata” nr 179/44 w załączeniu). Adam Borkiewicz w książce „Powstanie warszawskie” (Pax, Warszawa 1957 s.386) błędnie powiązał wydarzenia opisane w „Demokracie” i śmierć Tadeusza Wolnickiego (pchor. „Lecha”) z datą 23.08.1944. Adnotacja na odwrocie legitymacji AK oraz na tabliczce

odnalezioną przy ekshumacji wskazuje na 15.08.1944 r. jako datę śmierci Tadeusza Wolnickiego (po wojnie przechowywana była w Biurze Informacyjnym PCK przy ul. Mokotowskiej 14). Tadeusz Wolnicki pogrzebany został na podwórzu fabryki Jarnuszkiewicza w ogródku (razem ze strzelcem „Newadą” z obsługi piata), a po ekshumacji pochowany na Cmentarzu Wojskowym na Powązkach (Dz. A., Kwat. 27, rząd 12, grób 13). Wydarzenia z dnia 15.08.1944 r. na ul. Grzybowskiej opisuje także Waław Zagórski („Lech Grzybowski”) w książce „Wicher wolności” (Londyn 1957) oraz Robert Bielecki w książce „W zasięgu Pasty” (Czytelnik, W-wa 1994) na str. 207-221.

Tadeusz Wolnicki odznaczony został pośmiertnie medalem „Za udział w wojnie obronnej 1939 r.” w dniu 22.09.1982 r. i „Warszawskim Krzyżem Powstańcym”.